

ՏԵՍԱԿԵՏ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԸԱՐՅԵՐՈՒՆ ԸՏԵ
ՔՈՉԱՐԵԱՆԻ ՈՒ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ
ԸԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Գ. ԽՈՏԱՆՆԵԱՆ

Եթէ հարց տրուի թէ ո՞րն է այն երկիրը որու ղեկավարները պաշտօնի կողմէն իրենց համեմատ կարողութիւններով եւ ապա կը հեռանայ որպէս միջին-աւելի, եւ եթէ ձեռք պատասխանը Հայաստանն է՝ դուք ճիշդ էք:

Վերջերս Ռուսական «Վերսիա» թերթը, «Ինչու համար Հայաստանի ժողովուրդի կեանքը բարելաւելու բոլոր փորձերը մատնուած են ձախողութեան» խորագիրին տակ հրատարակեց (Տեսնել «Մասիս» նախորդ թիւի անգլերէն բաժինը) Հայաստանի իշխանաւորներու եւ յատկապէս Ռոբերտ Քոչարեանի եւ Սերժ Սարգսեանի «աչք ծակող» հարստութեան մասին յօդուած մը, մէկ առ մէկ չի շարունակել իրենց լրագրողական, կայրուածներու, հանքերու, դրամատուներու, խանութներու, հիւրանոցներու եւ բազմաթիւ այլ բնագաւառներու մէջ անոնց պատկանող եւ ընդհանրապէս ընտանիքի անդամներու անուններուն արձանագրուած հաստատութիւններու ցուցակը:

Երեւանի մէջ շրջագայութեան ընթացքին թաքսիի վարորդներէն յաճախ կը լսէք, թէ այս շէնքը կը պատկանի այսինչին եւ այս խանութը այսինչին, առանց նկատի առնելու այդ բոլորի իսկական տարողութիւնը: Սակայն, այն ինչ կատարած է յօդուածագիր Իկոր Փեթրով, մանրամասն ցուցակագրելով աւելի քան տասնամեակէ մը ի վեր երկիրը ղեկավարող երկու անձներու՝ Ռոբերտ Քոչարեանի եւ Սերժ Սարգսեանի պատկանող հարստութիւնը, կու գայ ցոյց տալու որ, ոչ միայն կողոպտուած է ամբողջ երկիրը, այլ նաեւ այդ բոլորը կեդրոնացուած է փոքրաթիւ խմբակի մը ձեռքերուն մէջ:

Ըստ յօդուածագիրի, Քոչարեան իր ձեռքերուն մէջ կեդրոնացուցած է ազգային եկամուտի հետեւեալ աղբիւրները.

- Պետական հարկերու ոլորտը
- Հաղորդակցութեան միջոցները

-Շինարարութիւնը

-Կազմի մատակարարումը

-Թանկարժէք քարերու արտադրութիւնը եւ արտահանումը

Իսկ մանրամասնելով՝ յօդուածը կը ներկայացնէ Քոչարեանի սեփականութիւնը եղող հաստատութիւններու անունները, որոնց բոլորի չիշատակումը այստեղ, պիտի գրաւէր մեր ամբողջ սիւնակը: Քոչարեանին պատկանող գործերու շարքին են «Արցախպանքը», «Երուսիմի», «Քոնվերս» պանքը, «Արդշինին-վեստ» պանքը, «Նաիրի» բժշկական կեդրոնը, «Ղ-Տելեկոմ», «Արարատցեմենտը», «Հ2»-ը հեռատեսիլի ալիքը, «SAS» սուփր-մարքեթներու ցանցը, «Արմանի», «Ստեֆանո» եւ «Ռիչչի» սուղոնոց ապրանքներու խանութները, «Պինչին» շինարարութեան ընկերութիւնը, շարժական հեռախօսներու ներածման շուկայի 80 տոկոսը, «Վիվասել» հեռախօսի ընկերութիւնը, Երեւանի «Կոլտըն Փալաս» հիւրանոցը, Մոսկուայի մէջ քաղինո մը եւ այլն, եւ այլն:

Այդ եւ այլններուն մէջ կ'իջ-

նայ նաեւ Երեւանի «Չուարթնոց» օդակայանի 50 տոկոսը: Ինչպէս ծանօթ է, Քոչարեանի օրով «Չուարթնոցը» երկարատեւ վարձակալութեամբ յանձնուեցաւ Արժանթինասայ գործարար էտուարտո Էռնէսքեանին: Եթէ ճիշդ են «Վերսիայի» տեղեկութիւնները, կարելի է եզրակացնել, որ սփիւռքահայ գործարարը օդակայանի կէսը որպէս կաշառք վերադարձուցած է երկրի գործող նախագահին:

Եթէ բաղդատելու ըլլանք Քոչարեանի հետ, Սերժ Սարգսեանի ունեցուածքը աւելի «համեստ» է: Անոր կը պատկանի Հայաստանի խոշորագոյն ընկերութիւններէն «Ֆլէշ» կէսը, պէնզինի կայարաններու ցանց մը, Ղարաբաղի մէջ գինիի արտադրութեան երեք գործարան, «Արարատ» պանքը, «Արարատ» ճաշարաններու ցանցը (թիւով 30 հատ), «Արմախի» օդանաւի ընկերութիւնը, եւ այլն:

Յօդուածի հրատարակումէն ետք, Քոչարեանի մամուլի խօսնակը բաւարարուեցաւ թերթերէն մէկուն տրուած, հեզնական մօտեցումով հերքումով մը, իսկ նախագահական պալատը լուրջութեամբ դիմաւորեց այս խիստ մտահոգիչ տեղեկութիւնները: Խորհրդարանական ու արտախորհրդարանական ընդդիմադրութիւնը եւս լուռ անցաւ այս բոլորի վրայէն, երբ այլ երկիրներու պարագային սկանդալային վիճակ ստեղծուած պիտի ըլլար ու անմիջապէս պիտի կազմուէր խորհրդարանական եւ կամ այլ անկախ յանձնախումբ՝ ժխտելու եւ կամ հաստատելու տրուած տեղեկութեանց իրողութիւնը:

Այս բոլորի բացակայութեամբ, Հայաստանի ժողովուրդի մօտ ոչ միայն կը խորանայ անվստահութիւնն ու թերահաւատութիւնը իր երկրի ու ղեկավարութեան հանդէպ, այլ զգուանք յառաջացնելով, յատկապէս երիտասարդութիւնը կը մղէ արտագաղթելու: Իսկ, սփիւռքահայեր, որոնք հայրենասիրական մղումներով կ'ուզեն օգտակար ըլլալ իրենց հայրենիքին, կը մատնուին յուսախաբութեան ու կը սկսին երես դարձնել անոր:

«Վերսիայի» մէջ լոյս տեսած յօդուածի խորագիրը եզրակացութիւնն է յօդուածի բովանդակութեան: Հայաստանի բնակչութեան տնտեսական ու ընկերային վիճակը չի կրնար բարելաւուիլ, երբ երկրէն ներս կը տիրէ նման աստիճանի անբարոյականութիւնն ու կ'իշխէ օրէնքներու ու սեփական ժողովուրդը արհամարհելու տրամադրութեամբ շարժող ղեկավարութիւն:

Յաճախ հարց կը տրուի, թէ ի՞նչու պատահեցաւ Մարտի 1-ը երբ 10 քաղաքացիներ գնդակահարուեցան Երեւանի փողոցներուն վրայ: Պատճառներէն մէկն ալ կարելի է գտնել «Վերսիայի» գրութեան մէջ: Մարդիկ ոչ միայն կը պաշտպանէին իրենց աթոռները, այլ նաեւ իրենց հարստութիւնը, որ շատ աւելի կարեւոր էր իրենց համար, քան երկրի ապագան ու անոր բարօրութիւնը:

Այս է Հայաստանի այսօրուայ դժբախտ իրականութիւնը:

«ՖՈՒԹՐՈՒԱՅԻՆ» ԴԻԿԱՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ
ՄԵԾԱՑՐԵԼ Է ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ
ԸԱԲԱՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր ունեցած տեղեկութիւններով, Սոչիում կայացած Սերժ Սարգսեան, Դմիտրի Մեդվեդեւ, Իլհամ Ալիեւ եւ Եւրոպայի հանդիպման ժամանակ քննարկուած դարաբաղեան հակամարտութեան փաստաթղթին առաջին անգամ աղբրեջանական կողմը համաձայնութիւն է տուել: Այդ քայլը բաւական շուկային է եղել Սերժ Սարգսեանի համար, ում մարտավարութիւնը մինչ այդ եղել է հետեւեալը, համաձայնել համանախագահների բոլոր առաջարկներին այն հաշուարկով, որ Իլհամ Ալիեւը չի համաձայնի որեւէ փաստաթղթի, որտեղ նոյնիսկ տեսականօրէն խօսք կը գնայ Լեռնային Ղարաբաղի ինքնորոշման մասին:

Սոչիում, սակայն, Ալիեւը փոխել է նախկինում ունեցած իր դիրքորոշումը եւ համանախագահներին սակել, որ պարտաստ է ստորագրել ներկայացուած փաստաթղթի իւրաքանչիւր բառի տակ: Այդպիսով Սերժ Սարգսեանը յայտնուել է բաւական անելանելի վիճակում, քանի որ այդ փաստաթղթով նախատեսուած է ազատագրուած 7 շրջաններից հայկական զորքերի դուրսբերում, փախստականների վերադարձ իրենց նախկին բնակութեան վայրեր, ընդամենը Լաչինի միջանցքի առկայութիւն եւ Լեռնային Ղարաբաղի հետագայ կարգավիճակի որոշման հարաւորութիւն:

Երկաբաթեայ ժամկէտը, որ տրուել է Հայաստանի եւ Աղբրեջանի ղեկավարութեանը Սոչիի հանդիպումից յետոյ, ըստ էութեան, հայկական կողմի ցանկութիւնն է եղել: Այդ ժամանակահատուածն այժմ իշխանութիւններն օգտագործում են, որպէսզի ներկայացնեն իրենց վերապահումները Սոչիում քննարկուած փաստաթղթի կապակցութեամբ, որով պէտք է փորձեն ձախողել համաձայնութիւնը: Այ-

սինքն, Սերժ Սարգսեանը գնալու է դիրքորոշման կոշտացման, որն այս պահին օբեկտիւօրէն միակ ճիշդ տարբերակն է, քանի որ Սոչիում ներկայացուած փաստաթղթին, ըստ էութեան, հայկական կողմի կապիտուլյացիա է նշանակում, եւ այն ընդունել չի կարելի:

Առաջիկայ օրերին արդէն պարզ կը դառնայ, թէ ինչ մօտեցում է ցուցաբերել Հայաստանի դիւանագիտութիւնը: Երկաբաթեայ ժամկէտն արդէն մօտենում է աւարտին:

Մի շարք վերլուծաբանների կարծիքով դարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացը կարող է մտնել փակուղի, որն էլ կը մեծացնի պատերազմի վերսկսման հաւանականութիւնը: Խօսքն առաջիկայ ամիսների մասին է:

Տեղեկացնենք, որ դարաբաղաւորեցնական շփման գծում արդէն իսկ առկայ է հրադադարի ռեժիմի խախտման ռիսկերի աճ: Երկուստեք կան գոհեր եւ վիրաւորներ: Հայկական կողմի ունեցած կորուստների մասին «7օր»-ը կը փորձի ճշդել համապատասխան մարմիններից:

Ի դէպ, հայ-թուրքական գործընթացի մասին արդէն բոլորն էլ մոռացել են, եւ կողմերի ուշադրութիւնը հիմա սեւեռուած է միայն Արցախի վրայ: Այսինքն, վերջնականապէս հաստատուեց այն պնդումը, որ հայ-թուրքական արձանագրութիւնների վաւերացման գործընթացը թուրքական կողմն ի սկզբանէ Արցախի նախապայմանով էր սկսել, եւ այդ ուղղութեամբ տեղի էին ունենալու ակտիվ զարգացումներ, ինչի ականատեան ենք այժմ:

« 7 ՕՐ »

ՅԱԲԱԼԻ Է

«Առաւօտի» խմբագրականը գրում է.- «Ցաւալի է, իհարկէ, որ բանավէճն այն մասին, թէ ով է իրական ընդդիմութիւնը, տեղափոխուել է Եւրոպայի խորհուրդ: Լաւ կը լինէր, որ մեր քաղաքական ուժերը այդ հարցը լուծէին երկրի ներսում: Թէ չէ, ստացում է, որ մենք եւրոպացի պաշտօնեաներից խնդրում ենք լուծել մի խնդիր, որը պարտաւոր է լուծել մեր հասարակութիւնը: Նոյն տրամաբանութեամբ, ի դէպ, չարժեք տալով շիւրի Բլինթոնի հետ հայ համայնքի հանդիպումը, այն պատճառով, որ ԱՄՆ-ի պետքարտուղարը հայկական կազմակերպութիւնների մի մասին հրաւիրել է, իսկ միւսին՝ ոչ, եւ այդ միւս մասը նեղացել է, գտնելով, որ նա աւելի հեղինակաւոր է, քան հրաւիրուածները: Մի խօսքով, տիպիկ ներհայկական «ուզեցողիկ», որին օտարներին ականատես դարձնելն այնքան էլ ցանկալի չէ:

Մարդու իրաւունքների, խօսքի ազատութեան, քաղաքացիական իրաւունքների խնդիրները, բնականաբար, պէտք է բարձրացնել Արեւմուտքի առաջ, մեր իշխանութիւններին գոնէ մի փոքր զգաստացնելու, զսպելու համար: Այլ է, մանաւորապէս, ընդդիմութիւն լինել-չլինելու խնդիրը, այստեղ եւրակառուցները մեզ որեւէ ձեւով օգտակար լինել չեն կարող:

ՄԱՍԻՍ ՇԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕՔԹ. ԱՐՇԱԿ ԳԱԶԱՆԵՏԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ՝
ԳԱՐԻԷԼ ՍՈՒՆՅԵԱՆ
ՍԱՅԿԵԼ ՈՒԹՅՈՒՆԵՐԸ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
ԼԵՆԱ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
Յեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com

MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail),
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104